

PRAKSISOVERSIGT · IMMATERIALRET

Praksisoversigt over licensaftaler i immaterialretten – royalty, ophævelse og tvangslicens

Licensens rækkevidde, royaltyopgørelsen, ophævelse ved misligholdelse og tvangslicens

Version 2 Opdateret 16. jul. 2026 32 afgørelser · 2000-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Licensaftalen er det centrale kontraktinstrument til erhvervsmæssig udnyttelse af patenter, varemærker, design, brugsmodeller og ophavsret – men lovgiver har bevidst afstået fra at regulere den. Da patentloven blev til i 1967, konstaterede forarbejderne, at forholdene måtte anses for at være så uensartede, at der ikke kunne gennemføres en generel ordning på området, og licensretten hviler derfor i det væsentlige på almindelig obligationsret suppleret af nogle få specialbestemmelser – først og fremmest [varemærkeloven § 38 b](#) og [patentloven § 43](#). Praksis er stærkt koncentreret ved Sø- og Handelsretten, som både er den centrale førsteinstans for licenstvister og eneste instans for tvangslicens, jf. [patentloven § 50](#). Hovedmønstrene er, at parternes faktisk praktiserede afregningsform ofte fortrænger kontraktens ordlyd, at ophævelse kræver reel væsentlig misligholdelse, og at uberettiget ophævelse ikke bringer aftalen til ophør, men lader den løbe til opsigelsesvarslets udløb.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Dansk ret indeholder ingen almindelige regler om licensaftaler – lovgiver fravalgte dem bevidst i 1967 med den begrundelse, at forholdene er for uensartede; licensretten hviler derfor på almindelig obligationsret suppleret af få specialbestemmelser.
- 02** Varemærkeloven § 38 b, stk. 2, giver rettighedshaveren et dobbelt håndhævelsesspor: ved licenstagers brud på vilkår om gyldighedsperiode, udformning, varekategori, område eller kvalitet kan mærkeindehaveren gøre selve varemærkeretten gældende – ikke blot kontraktmisligholdelse.
- 03** Notering af licens i registrene er en ren ordensforskrift; manglende notering har ingen indflydelse på licensaftalens gyldighed eller materielle indhold.
- 04** En licenstag kan efter patentloven § 43 ikke videreoverdrage sin ret til andre, medmindre andet er aftalt – modsat varemærkeretten, hvor spørgsmålet afgøres efter obligationsrettens almindelige regler.
- 05** Parternes faktisk praktiserede afregningsform kan fortrænge licensaftalens formelle dokumentationskrav, så rettighedshaveren ikke uden videre kan kræve øjeblikkelig omlægning til kontraktens ordlyd.

- 06 Ophævelse af en licensaftale kræver reel væsentlig misligholdelse; manglende royaltybetaling og licenstagers uautoriserede registrering af de licenserede rettigheder i eget navn er kerneeksempler.
- 07 Uberettiget ophævelse af en licensaftale bringer ikke aftalen til ophør – den løber videre til udløbet af det aftalte opsigelsesvarsel, og royalty skal afregnes for hele perioden.
- 08 Den part, der selv har handlet illoyalt under forhandlingerne om afregning – fx ved at indgå en konkurrerende aftale med tredjemand – kan ikke ophæve over for medkontrahenten.
- 09 Ved formløse, løbende licens- og royaltysamarbejder er udgangspunktet opsigelighed med rimeligt varsel; den, der påberåber sig uigenkaldelighed eller en afvigende branchekutyme, bærer bevisbyrden.
- 10 Ophavsretslovens specialitetsprincip i § 53, stk. 3, indebærer, at en licens til udnyttelse på én bestemt måde ikke giver ret til udnyttelse på andre måder eller ved andre midler.
- 11 Når licensen ophører, ophører brugsretten automatisk – fortsat brug af mærket i skiltning, annoncer, fakturaer eller URL-adresser er en selvstændig krænkelse, selv om den tidligere licenstagere reelt er specialist i produktet.
- 12 Vederlag og erstatning efter licensophævelse fastsættes typisk skønsmæssigt med vægt på krænkerens omsætning, ond tro og rettighedshaverens passivitet, jf. varemærkeloven § 43; manglende dokumentation af tab fører ofte til beskedne beløb for markedsforstyrrelse.
- 13 Tvangslicens er et indgreb mod rettighedshaverens vilje og meddeles kun, hvor betydelige værdier står på spil, og kun til den, der forgæves har søgt aftalelicens på rimelige vilkår, jf. patentloven § 49.
- 14 Sø- og Handelsretten er eneste førsteinstans for tvangslicens efter patentloven, brugsmodelloven og topografiloven og fastsætter både omfang, vederlag og øvrige vilkår.
- 15 Licenstagers overtrædelse af en softwarelicens' vilkår kvalificeres efter EU-Domstolens praksis som en immaterialretlig krænkelse omfattet af håndhævelsesdirektivet – uanset national sondring mellem kontrakt og delikt.
- 16 Royaltyklausuler, der udløser betaling uanset om den licenserede ydelse benyttes, kan udgøre en hardcore-begrænsning og være ugyldige efter TEUF art. 101, stk. 2, når aftalen er indgået mellem konkurrenter.

Lovgivers bevidste fravalg: licensaftalen som ureguleret kontrakttype

§ 1

Dansk immaterialret indeholder ikke almindelige regler om licensaftaler. Det er ikke en forglemmelse, men et bevidst valg. Da den nordiske patentlov blev fremsat i 1967, forklarede bemærkningerne til [patentloven § 43](#) – den eneste licensbestemmelse i loven – hvorfor:

Bestemmelsen, som svarer til § 38 i komiteernes udkast, indeholder en ny regel, som regulerer retten til at videreoverdrage licens på en patenteret opfindelse.

I overensstemmelse med den af komiteerne udtrykte opfattelse indeholder lovforslaget ikke almindelige regler til regulering af licensaftaler. Forholdene må anses for at være så uensartede, at der ikke kan gennemføres en mere generel ordning på området. Den af komiteerne foreslåede specielle bestemmelse om forbud mod videreoverdragelse af licens har ikke mødt indvendinger hos de interesserede erhvervsorganisationer.

Dette fravalg er styrende for hele retsområdet. Licensforholdet bedømmes derfor efter almindelig obligationsret – aftalefortolkning, loyalitetspligt, misligholdelseslæren og opsigelsesregler – suppleret af et fåtal af specialbestemmelser, som hver især kun løser et enkelt afgrænset spørgsmål.

De væsentligste specialbestemmelser er:

Bestemmelse	Hvad den regulerer
Patentloven § 43	Forbud mod videreoverdragelse af licens, medmindre andet er aftalt
Varemærkeloven § 38 b	Licensens art og omfang, håndhævelse mod licenstagere, notering
Ophavsretsloven § 53, stk. 3	Specialitetsprincippet – licens til én udnyttelsesmåde omfatter ikke andre
Patentloven §§ 45-50	Tvangslicens og Sø- og Handelsrettens kompetence

Patentlovens § 43 er kortfattet:

Har patenthaveren givet en anden ret til erhvervsmæssigt at udnytte opfindelsen (licens), kan licenshaveren ikke overdrage denne ret til andre, medmindre andet måtte være aftalt.

Bestemmelsen indeholder altså en deklaratorisk hovedregel om, at licensen er personlig. Bemærkelsesværdigt er, at varemærkeretten går den modsatte vej: den tilsvarende regel i den ældre varemærkelovs § 34, stk. 2, blev ikke videreført ved varemærkeloven af 1991, og forarbejderne til den daværende § 40 (forgængeren for den nuværende § 38 b) anførte udtrykkeligt, at "spørgsmålet skal herefter afgøres efter obligationsrettens almindelige regler". Der er derfor ingen fælles immaterialretlig regel om sublicens – svaret afhænger af, hvilken rettighed licensen angår.

Denne retskildesituation forklarer, hvorfor praksis på området i så høj grad er kasuistisk, og hvorfor Sø- og Handelsretten i sine præmisser gennemgående griber til almindelige aftaleretlige begreber snarere end til immaterialretlige særregler.

LOV

[Ophavsretsloven § 53, stk. 3](#)

[Patentloven § 43](#)

[Varemærkeloven § 38b](#)

§ 2 Licensens art og rækkevidde – eksklusiv og simpel licens efter varemærkeloven § 38 b, stk. 1

[Varemærkeloven § 38 b, stk. 1](#) fastlægger licensens mulige dimensioner:

Der kan gives licens til et varemærke for alle eller en del af de varer eller tjenesteydelser, for hvilke det er registreret, og for hele landet eller en del af dette. Licensen kan være en eksklusiv licens eller en simpel licens.

Bestemmelsen er en videreførelse af varemærkeloven af 1991 § 40, stk. 1, som ifølge forarbejderne "overfører uden ændringer direktivets artikel 8, stk. 1". Forarbejderne bemærkede samtidig, at gældende dansk praksis allerede var i overensstemmelse med reglen, men at "denne retstilstand fremgår kun indirekte af den gældende lovs § 34". Bestemmelsen kodificerede altså en allerede etableret retstilstand.

Licensen kan således afgrænses ad tre akser: **vareomfang** (alle eller nogle klasser), **territorium** (hele landet eller en del) og **art** (eksklusiv eller simpel). Hertil kommer i praksis en fjerde og femte akse, som ikke fremgår af stk. 1, men af stk. 2: **gyldighedsperiode** og **kvalitetskrav**.

Territorial afgrænsning er en klassisk kilde til tvist. I **H-0094-00** tog Sø- og Handelsretten stilling til den geografiske udstrækning af en eneret i en licensaftale om spil baseret på tv-formatet "Robinson Ekspeditionen" – sagen viser, at spørgsmålet om, hvor langt et licenseret territorium rækker, afgøres ved almindelig aftalefortolkning og ikke ved nogen immaterialretlig formodningsregel.

Tilsvarende angik **V-91-11** fortolkningen af en licensaftale vedrørende varemærket TIVOLI, og **V-72-16** angik en licensaftale om ure dekoreret med Bjørn Wiinblads tegninger, hvor spørgsmålet var aftalens fortsatte gyldighed efter kunstnerens død. I begge tilfælde var det aftalens egne ord og parternes forudsætninger – ikke lovens – der afgjorde rækkevidden.

For ophavsretlige licenser gælder desuden det lovfæstede specialitetsprincip i [ophavsretsloven § 53, stk. 3](#):

Har ophavsmanden overdraget en ret til at udnytte værket på en bestemt måde eller ved bestemte midler, giver overdragelsen ikke erhververen ret til at udnytte værket på andre måder eller ved andre midler.

Dette er en fortolkningsregel til fordel for ophavsmanden, som effektivt indsnævrer licensens rækkevidde, når aftalen er tavs. Bestemmelsen blev påberåbt i **V-46-14** om opsigelighed af licensaftaler til møbeldesign. Selve rettighedsoverdragelsens indhold og specialitetsprincipets nærmere rækkevidde behandles i praksisoversigten om [ophavsret](#).

LOV	Ophavsretsloven § 53, stk. 3	Varemærkeloven § 38b, stk. 1	
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Sag om licensaftale vedrørende ure dekoreret med Bjørn Wiinblads tegninger – Fortsat gyldighed af aftale efter kunstnerens død		31.08.2017
	Sø- og Handelsretten · Ophavsret til møbeldesign: Opsigelighed af licensaftaler og vildledende markedsføring		08.05.2015
	Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten dom om fortolkning af licensaftale vedrørende varemærket TIVOLI		12.03.2014
	Sø- og Handelsretten · Sag om fortolkning af licensaftale vedrørende spil baseret på TV-formatet "Robinson Ekspeditionen" - Geografisk udstrækning af eneret		23.05.2002

§ 3 Det dobbelte håndhævelsesspor – varemærkeloven § 38 b, stk. 2

Den centrale nydannelse i licensretten er [varemærkeloven § 38 b, stk. 2](#), som giver rettighedshaveren adgang til at håndhæve selve eneretten mod sin egen kontraktpart:

Indehaveren af et varemærke kan gøre de rettigheder, der er knyttet hertil, gældende over for en licenstag, der overtræder en af bestemmelserne i licensaftalen med hensyn til

1. dens gyldighedsperiode,

2. den udformning, hvori varemærket må anvendes i henhold til registreringen,
3. arten af de varer eller tjenesteydelser, for hvilke licensen er indrømmet,
4. det område, inden for hvilket der må gøres brug af varemærket, eller
5. kvaliteten af de varer eller tjenesteydelser, som licenstageren har fremstillet eller præsteret.

Forarbejderne til forgængerbestemmelsen (varemærkeloven af 1991 § 40, stk. 3) understreger, at dette var en reel udvidelse af rettighedshaverens beføjelser:

Stk. 3 er en uændret overførsel af direktivets artikel 8, stk. 2. Bestemmelsen fastslår, at en mærkeindehaver, foruden de rettigheder, der følger af almindelige aftaleretlige principper, kan gøre varemærkeretten gældende i forbindelse med håndhævelse af sine rettigheder over for en licenstag. Dette er i visse henseender en nydannelse i forhold til hidtidig dansk ret.

Den praktiske betydning er betydelig. Rettighedshaveren står i disse fem tilfælde ikke blot med et krav om misligholdelsesbeføjelser efter kontrakten, men kan tillige gribe til hele det immaterialretlige beføjelsesapparat: forbud, tilintetgørelse, vederlag og erstatning efter [varemærkeloven § 43](#) samt de strafferetlige sanktioner. Opregningen i stk. 2 er udtømmende – brud på andre licensvilkår (fx betalingsvilkår, rapporteringspligt eller markedsføringsforpligtelser) håndhæves alene som kontraktbrud.

Det er værd at bemærke, at netop **gyldighedsperioden** (nr. 1) er medtaget. Det betyder, at fortsat brug efter licensens ophør ikke blot er kontraktbrud, men en varemærkekrænkelse – hvilket er baggrunden for den righoldige praksis om tidligere licens- og forhandleraftaler, der behandles nedenfor.

Den strafferetlige dimension ligger uden for det kontraktretlige spor, men afgrænsningen er relevant: efter [Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om immaterielle rettigheder](#) påtales krænkelser af varemærkeretten som udgangspunkt af den forurettede selv, og offentlig påtale forudsætter enten at almene hensyn kræver det, jf. [retsplejelovent § 727, stk. 2](#), eller at krænkelsen er forsætlig, sket under skærpende omstændigheder og begæres påtalt. En licenstvist forbliver derfor i praksis en civil sag.

LOV

[Retsplejelovent § 727, stk. 2](#)

[Varemærkeloven § 38b, stk. 2](#)

[Varemærkeloven § 43](#)

Notering af licens i registrene – ordensforskrift uden materiel virkning

[Varemærkeloven § 38 b, stk. 3](#) bestemmer, at licensen på indehaverens eller licenstagers begæring skal noteres i varemærkeregisteret, og at det ligeledes noteres, når det senere godtgøres, at licensen er ophørt.

Det afgørende ved noteringsordningen er, hvad den **ikke** medfører. Forarbejderne til varemærkeloven af 1991 er utvetydige:

Der er, som i den gældende lov, ikke pligt til at anmelde licens. Bestemmelsen har således alene ordensmæssig karakter, og manglende notering har ingen indflydelse på licensaftalens gyldighed eller materielle indhold.

En ikke-noteret licens er altså fuldt gyldig og fuldt håndhævelig mellem parterne. Noteringen har alene informations- og publicitetsværdi.

Procent af nettoomsætningen – og omgåelsesværnet. I **U-3-08** havde Pandora Production og Lise Aagaard Copenhagen aftalt royalty på 12,5 % af Pandoras samlede nettoomsætning af glasperler, *uanset om de var designet af Lise Aagaard eller andre*. Aftalen præciserede i pkt. 3.2, at "royalty beregnes af det fakturerede salg til distributører (internt salg skal svare til tredjeparts prissætning)". Klausulen om, at royalty påhvilede hele omsætningen uanset designer, var et bevidst omgåelsesværn – licensgiver ville forhindre, at licenstageren blot skiftede designer og undgik royalty. Retten anerkendte det legitime hensyn, men fandt klausulen konkurrenceretligt ugyldig (se nedenfor om den konkurrenceretlige ramme). Sagen illustrerer, at omgåelsesværn i royaltyklausuler har en konkurrenceretlig grænse.

Sagen viser tillige, hvordan beregningsgrundlaget kan ændres undervejs: ved tillæg af 31. januar 2006 blev den procentuelle royalty erstattet af et fast beløb pr. glasperle (USD 0,50, senere USD 0,56), indeksreguleret efter det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks for smykker og ure.

Procent af det fakturerede salg. I **V 106/05** var royalty i en tidsubegrænset samarbejdsaftale om møbeldesign aftalt til 5 % af det fakturerede salg. Sagen – der behandles nærmere nedenfor – viser, hvordan afregningsdokumentationen, ikke satsen, blev det springende punkt.

Royalty kan også være aftalt som en ren betalingsforpligtelse i et kontraktkompleks uden immaterialretlig tvist. I byretssagen **BS-939/2020-KBH** krævede et amerikansk selskab betaling af 210.925 USD i honorar, royalties og udgifter efter tre kontrakter om opførelse af teaterværker. Byretten gav sagsøgeren fuldt medhold og lagde vægt på kontraktens indhold sammenholdt med parternes efterfølgende e-mailkorrespondance, hvori afviklingen af betalingen var blevet drøftet. Sagsøgtes indsigelser om modkrav, forældelse og passivitet var udokumenterede:

Efter indholdet af kontrakterne mellem parterne og deres efterfølgende e-mailkorrespondance, hvori parterne drøfter afviklingen af betaling af Sagsøger Ltd.s krav, og idet Unlimited Performing Arts ApS ikke har godtgjort, at Unlimited Performing Arts ApS har et modkrav, der overstiger Sagsøger Ltd.s krav og har ikke underbygget, at Sagsøger Ltd.s krav skulle været fortabt ved forældelse, passivitet og manglende reklamation, finder retten det godtgjort, at Sagsøger Ltd. har krav på det i påstanden anførte beløb.

Mønsteret er, at en anerkendelse af gælden i korrespondancen er tungtvejende bevis, og at indsigelser om forældelse og passivitet skal underbygges konkret.

Den skatteretlige prøvelse af, om royaltysatsen mellem koncernforbundne parter er armslængdekonform, ligger uden for denne oversigt og behandles under [transfer-pricing](#).

LOV

KøbeLoven § 5

VaremærkeLoven § 43

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Tvist om ophævelse af licensaftale vedrørende Margit Brandt-varemærket og opgørelse af royalty	05.12.2014
Sø- og Handelsretten · Sag om royaltyaftale og konkurrencebegrænsning vedrørende glasperler	29.04.2010
Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Ophævelse af royaltyaftale vedrørende møbeldesign	06.12.2007
Byretten · Sag om manglende betaling af honorar, royalties og udgifter ved opsætning af teaterforestillinger	28.09.2021

Afregning og dokumentation – når parternes praksis fortrænger kontraktens ordlyd

§ 6

Det mest markante mønster i dansk licenspraksis er, at **parternes faktisk praktiserede afregningsform kan fortrænge licensaftalens formelle dokumentationskrav**. Ledeafgørelsen er **V 106/05** (Gøttler mod Effect Furniture International).

Parterne havde i 2001 indgået en skriftlig, tidsubegrænset royaltyaftale om møbelserierne Bilbao, Barcelona, Madrid og Valencia. Aftalens punkt 9 fastsatte royalty til 5 % af det fakturerede salg, og punkt 10 forpligtede producenten til inden seks måneder efter regnskabsårets udløb at sende en oversigt over og dokumentation for beregningsgrundlaget, **attesteret af en statsautoriseret eller registreret revisor**, med adgang til ophævelse efter påkrav.

I praksis blev der aldrig afregnet sådan. Både før og efter aftalens indgåelse afregnede parterne kvartalsvis ved, at producenten udleverede lister med datoer, salgsbeløb og produkt – men uden kunders navne og uden revisorattestation. Først i februar 2005 krævede designeren afregning i overensstemmelse med punkt 10 og ophævede aftalen i april 2005, da kravet ikke blev opfyldt.

Sø- og Handelsretten fandt ophævelsen uberettiget. Retten lagde afgørende vægt på den etablerede praksis:

Det lægges i den forbindelse særlig til grund, at parterne under det hidtidige samarbejde havde afregnet royalty ved, at der kvartalsvis blev udbetalt royalty, idet EFI gav Morten Gøttler lister med datoer, salgsbeløb og produkt, men uden angivelse af købernes navne og uden revisorattestation.

Den sagkyndige dommer bemærkede, at den hidtidige afregningsmetode var **sædvanlig i branchen**, hvor der er et tæt tillidsforhold. Retten fandt endvidere, at aftalens bestemmelser om afregningsdokumentation ikke havde været genstand for særskilt forhandling, at producentens direktør ikke var opmærksom herpå, og at praksis uændret var fortsat efter kontraktindgåelsen. Designeren var derfor ikke berettiget til at kræve en øjeblikkelig omlægning.

Dertil kom, at afregningerne materielt havde været korrekte:

Det bemærkes herved, at det efter revisorens erklæring og alt, hvad der er fremkommet under sagen, må lægges til grund, at EFI's afregninger til Morten Gøttler har været fuldt ud korrekte, idet der dog i realiteten var udbetalt ca. 1.646 kr. for meget i royalty til Morten Gøttler for 2003.

Afgørelsen etablerer tre retningslinjer:

- **Ordlyd er ikke nok.** En kontraktbestemmelse om afregningsform, der aldrig har været efterlevet og aldrig var særskilt forhandlet, kan ikke pludselig aktiveres som ophævelsesgrundlag.
- **Omlægning kræver rimeligt varsel.** Rettighedshaveren kan efter omstændighederne kræve overgang til kontraktens ordning, men ikke øjeblikkeligt og ikke med ophævelse som umiddelbar sanktion.
- **Materiel korrekthed vejer tungt.** Når royaltyen faktisk er betalt korrekt, er en formel dokumentationsmangel ikke væsentlig misligholdelse.

Omvendt viser sagen også, at rettighedshaveren har krav på et reelt grundlag: kravet om revisorattestation og fuld åbenhed om kundenavne er et legitimt kontraktvilkår, som blot skal håndhæves loyalt og med varsel.

Ophævelse ved væsentlig misligholdelse – manglende § 7 royaltybetaling og illoyal rettighedsregistrering

Ophævelse af en licensaftale følger den almindelige misligholdelseslære: der kræves **væsentlig** misligholdelse, og ophævelsen skal normalt varsles ved påkrav.

De to klassiske ophævelsesgrunde i licensforhold er manglende royaltybetaling og licenstagernes illoyale tilegnelse af de licenserede rettigheder. Begge forelå i sagskomplekset **BS-28714/2020-SHR** mellem J.J. Jacobsen L.P. og A.H. Riise Spirits ApS, hvor Sø- og Handelsretten den 18. juni 2024 tog stilling til varemærkerettigheder, licensaftale og EU-varemærker med anvendelse af [varemærkeloven § 43](#), [markedsføringsloven § 3](#) og forældelseslovens §§ 3 og 20. I den parallelle afgørelse af 25. juni 2024 (**BS-28714/2020-SHR**) afgjorde retten rettighederne til EU-varemærker, domænenavne og selskabsnavne efter ophævelsen af licensaftalen, med anvendelse af [varemærkeloven § 43](#) og [§ 43 a](#).

Sagskomplekset illustrerer det centrale i licenstagernes loyalitetspligt: den licenstag, der under licensforholdet **registrerer de licenserede rettigheder i sit eget navn** – som varemærker, domænenavne eller selskabsnavne – misligholder ikke blot betalingsvilkåret, men undergraver selve licensgiverens rettighedsposition. Retsvirkningen af ophævelsen bliver derfor ikke kun ophør af brugsretten, men en tilbageføring af de tilegnede registreringer.

At ophævelse i det hele taget kan være berettiget ved misligholdelse af et samarbejde om immaterielle rettigheder, bekræftes af en række afgørelser:

Sag	Aftaletype	Udfald
H-144-99	Samarbejdsaftale om brilledesign	Berettigelsen af ophævelse prøvet
H-0112-99	Designaftale om køkkenartikler	Ophævelse og ophavsretskrænkelse
V-27-06	Samarbejdsaftale om designproduktet GripAlign	Ophævelse og ejendomsret til produktionsværktøj
BS-25746/2018-SHR	Aftale om møbeldesigns	Designrettigheder og kontraktbrud
BS-8688/2022-SHR	Samarbejdsaftale	Berettiget ophævelse grundet misligholdelse

En central begrænsning gælder dog: **den, der selv har handlet illoyalt, kan ikke ophæve**. Dette er den anden – og for udfaldet afgørende – del af **V 106/05**. Mens designeren forhandlede med producenten om afregningsdokumentationen, havde han allerede indgået en aftale med en konkurrerende møbelfabrik om verdensomspændende produktions- og salgsret til de samme møbler. Retten lagde dette til grund, bl.a. fordi designeren ikke efterkom opfordringer til at fremlægge kontrakten:

Retten lægger på baggrund af vidnerne Leif Sundberg og Aage Voigts samstemmende forklaringer, sammenholdt med Morten Gøttlers manglende efterkommelse af EFI's processuelle opfordringer til at fremlægge nærmere oplysninger herom, herunder den pågældende kontrakt, til grund, at Morten Gøttler på det tidspunkt i februar-marts 2005, hvor han første gang rejste spørgsmål om dokumentationen for afregningen af royalty, allerede havde indgået aftale med Bernstorffsminde Møbelfabrik om, at denne møbelfabrik fik ret til at sælge og producere Morten Gøttlers møbler worldwide.

Konklusionen blev, at producenten ikke havde misligholdt væsentligt, og at frifindelsespåstanden derfor blev taget til følge. Retten anvendte dermed en gensidig loyalitetsbetragtning: den, der rejser en formel indsigelse som forberedelse til et allerede besluttet brud, misbruger misligholdelsesbeføjelsen.

Samme mønster ses i **H-52-04**, hvor Chr. Hansen A/S opsigde en licensaftale og opgav patentsagsbehandling under henvisning til en kontraktbestemmelse om "sunde forretningsmæssige hensyn". Retten fandt, at vurderingen i alt væsentligt hvilede på et grundlag, der forelå allerede ved sublicensaftalens indgåelse:

Ved under disse omstændigheder at bringe bestemmelsen i licensaftalens § 10, stk. 1, i anvendelse uden dokumentation for at det forelå nye omstændigheder der sandsynliggjorde at der forelå de anførte sunde forretningsmæssige hensyn der måtte føre til beslutningen, har Chr. Hansen tilsidesat bestemmelsen i § 10, stk. 1, og ved at disponere uden forudgående forhandling med Biotevi tillige tilsidesat rimelige hensyn til medkontrahenten, Biotevis, interesser.

Afgørelsen fastslår to ting: at en skønspregt exit-klausul kun kan aktiveres på grundlag af **nye** omstændigheder, og at licensgiveren har en loyalitetspligt til at forhandle med medkontrahenten, før licensgrundlaget fjernes. Retten frifandt derimod Chr. Hansen for påstanden om, at der bestod en pligt til at tilbyde sublicenstageren at overtage sagsbehandlingen – den pågældende bestemmelse var fakultativ.

LOV	Markedsføringsloven § 3	Varemærkeloven § 43	
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Afgørelse om rettigheder til EU-varemærker, domænenavne og selskabsnavne efter ophævelse af licensaftale		25.06.2024
	Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Tvist om varemærkerettigheder, licensaftale og EU-varemærker – J.J. Jacobsen L.P. mod A.H. Riise Spirits ApS		18.06.2024
	Sø- og Handelsretten · Berettiget ophævelse af samarbejdsaftale grundet misligholdelse og erstatningskrav		06.02.2024
	Sø- og Handelsretten · Sag om designrettigheder og kontraktbrud vedrørende møbeldesigns		25.11.2019
	Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Ophævelse af royaltiaftale vedrørende møbeldesign		06.12.2007
	Sø- og Handelsretten · Dom vedrørende ejendomsret til produktionsværktøj og ophævelse af samarbejdsaftale om designproduktet GripAlign		03.05.2007
	Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Opsigelse af licensaftale og ansvarspådragende adfærd over for sublicenstager		09.01.2006
	Sø- og Handelsretten · Sag om misligholdelse af samarbejdsaftale vedrørende brilledegn og berettigelsen af ophævelse		17.01.2003
	Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Ophævelse af designaftale og krænkelse af ophavsret til køkkenartikler		31.07.2001

§ 8 Uberettiget ophævelse – aftalen løber til opsigelsesvarslets udløb

Retsvirkningen af en **uberrettiget** ophævelse er praktisk vigtig og følger et fast mønster: ophævelsen bringer ikke aftalen til ophør. Aftalen løber videre – typisk til udløbet af det aftalte opsigelsesvarsel – og royalty skal afregnes for hele denne periode.

Dette er udfaldet i **V-14-13** om Margit Brandt-varemærket, hvor den uberettigede ophævelse af licensaftalen med den aftalte royalty på 7 % af engrosomsætningen medførte, at kontrakten løb videre til opsigelsesvarslet, med tilsvarende afregningspligt.

Mekanikken illustreres tydeligt af **V-43-17** (Samsøe & Samsøe mod REPUBLIQ), som ganske vist angik en avancegarantiaftale og ikke en licensaftale, men hvor retten anvender samme systematik. Retten fandt, at leverandøren *var* berettiget til at opsige på grund af modpartens illoyale lancering af en konkurrerende, nærgående taskeserie i strid med [markedsføringsloven § 3](#). Opsigelsen aktiverede aftalens pkt. 8, hvorefter allerede indgåede ordrer automatisk annulleredes, og leverandøren blev frifundet for erstatningskravet på 311.487 kr. Men – og dette er pointen – **aftalen løb videre i opsigelsesperioden**:

Da avancegarantiaftalen fortsat var gældende i opsigelsesperioden, og da REPUBLIQ ikke forholdt sig til Samsøe & Samsøes forespørgsel om at få returneret den resterende del af de allerede leverede varer eller selv tog initiativ til at få disse retur i overensstemmelse med aftalens pkt. 8, er Samsøe & Samsøe berettiget til bruttoavancegaranti for 2. halvår 2016 og 1. halvår 2017.

Leverandøren skulle derfor betale 192.132,97 kr. i avancegaranti for hele opsigelsesperioden. Selv en **berettiget** opsigelse ophæver altså ikke de løbende ydelsesforpligtelser i varselsperioden.

Overført på licensforhold betyder dette:

- Den licensgiver, der uberettiget ophæver, skal fortsat respektere licenstagernes brugsret indtil varselsperiodens udløb – og fortsat brug i den periode er ikke en krænkelse efter [varemærkeloven § 38 b, stk. 2, nr. 1](#).
- Den licenstag, der uberettiget ophæver, skal fortsat afregne royalty for varselsperioden.
- Den part, der ophæver berettiget, kan aktivere aftalens egne ophørsvirkninger, men bliver ikke fri for de forpligtelser, aftalen pålægger i varselsperioden.

Parallelt hertil viser **BS-7082/2022-SHR** (Nanutech Srl mod UVD Robots ApS), hvordan tab efter misligholdelse af en eksklusivitetsbestemmelse opgøres. Retten fandt, at producentens deltagelse i et EU-udbud, hvorefter EU-Kommissionen donerede robotter direkte til hospitaler i eneforhandlerens område, udgjorde væsentlig misligholdelse:

Retten har herved lagt vægt på, at EU-udbuddet omfattede levering af robotter til EU-medlemslandene, og at der for Nanutech ikke var nogen realitetsforskel på, om UVD Robots solgte robotter til EU-Kommissionen, som herefter donerede dem til hospitaler i Italien, eller om UVD Robots havde solgt robotter direkte til italienske hospitaler. I begge tilfælde fjernes Nanutech fra salgskæden, hvilket strider imod eksklusivitetsbestemmelsen.

Afgørende for udmålingen var, at retten afviste sagsøgerens egen dækningsbidragsberegning og i stedet **lagde aftalens egen prisliste til grund** (18.000 EUR pr. enhed frem for påståede 47.000 EUR). Erstatningen blev 458.500 EUR. Lærdommen for licensforhold er, at aftalens egne økonomiske parametre er det naturlige udgangspunkt for tabsopgørelsen – den part, der vil hæve grundlaget, skal dokumentere det.

LOV	Markedsføringsloven § 3	Varemærkeloven § 38b, stk. 2	
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Erstatning for misligholdelse af eneforhandleraftale efter deltagelse i EU-udbud		29.12.2023
	Sø- og Handelsretten · Disloyal adfærd ved lancering af konkurrerende taskesamling i fælles butikskoncept		28.08.2018
	Sø- og Handelsretten · Tvist om ophævelse af licensaftale vedrørende Margit Brandt-varemærket og opgørelse af royalty		05.12.2014

§ 9 Opsigelighed og uigenkaldelighed af formløse licenssamarbejder

En stor del af de danske licensforhold er ikke skriftligt reguleret, men er vokset frem som løbende royaltysamarbejder mellem en designer/opfinder og en producent. Spørgsmålet bliver da, om samarbejdet kan opsiges – og med hvilket varsel.

Hovedafgørelsen er **V-46-14** om ophavsret til møbeldesign, hvor Sø- og Handelsretten tog stilling til opsigeligheden af licensaftaler og til vildledende markedsføring, med anvendelse af [ophavsretsloven § 1, § 2, § 53, stk. 3, § 83, stk. 1](#) og [§ 84 a](#) samt [markedsføringsloven § 3](#) og § 20, stk. 1. Sagen blev afgjort med **dissens** – et signal om, at grænsen mellem opsigelighed og uigenkaldelighed ved formløse licenssamarbejder er reelt omtvistet.

Den påberåbte **branchekutyme** er her et centralt element. Praksis viser, at bevisbyrden for en kutyme, der fraviger udgangspunktet om opsigelighed, er reel og sjældent løftes. **H-23-02** illustrerer standarden med eksemplarisk klarhed. Sagen angik ganske vist en salgskommissionsaftale, men rettens metode er direkte overførbart:

Sagsøger har derfor ikke godtgjort, at der var aftalt et opsigelsesvarsel. Sagsøger har heller ikke under sagen dokumenteret, hvad der er sædvanligt opsigelsesvarsel inden for branchen. Retten finder ikke ud fra rimelighedsbetragtninger eller andet at have grundlag for at statuere et længere opsigelsesvarsel for parternes samarbejde end de tre måneder, som sagsøgte opsagde samarbejdet med.

Retten hæftede sig endvidere ved, at sagsøgeren **selv** havde været i tvivl om varslets længde – han havde efter opsigelsen successivt påberåbt sig seks måneder, uopsigelighed til årets udgang og "mindst 9-12 måneder" som branchekutyme. Denne inkonsistens blev tillagt selvstændig bevismæssig vægt:

Dette tyder på, at sagsøger selv har været i tvivl om, hvad grundlaget for parternes samarbejde var.

Mønsteret er dermed:

- **Udgangspunktet er opsigelighed** med rimeligt varsel, når intet andet er aftalt.
- Den, der påberåber sig **uigenkaldelighed eller et langt varsel**, må dokumentere enten en aftale eller en konkret branchekutyme – generelle påstande er ikke nok.
- Partens **egen skiftende opfattelse** af varslet efter opsigelsen tæller imod ham.

Modsat kan uopsigelighed naturligvis aftales udtrykkeligt, og gør det ofte i skriftlige licensaftaler. I **U-3-08** var royaltyaftalen mellem Pandora og Lise Aagaard Copenhagen "uopsigelig for begge parter i tyve (20) år, hvorefter aftalen kan opsiges af hver af parterne med fem (5) års varsel til udløbet af et kalenderår". I **H-52-04** var sublicensaftalen "uopsigelig indtil det enkelte patents udløb". Sådanne klausuler respekteres – men de forhindrer ikke, at en part kan **ophæve** ved væsentlig misligholdelse, og de forhindrer heller ikke, at aftalen prøves konkurrenceretligt eller efter [aftaleloven § 36](#).

At § 36 dog ikke er nogen let vej ud, viser netop **U-3-08**: retten afviste at regulere aftalen efter aftalelovens § 36 til kompensation for det bortfaldne konkurrencestridige vilkår og bemærkede, at

LAC, som udfærdigede aftalen, og som var bistået af advokat, findes ikke at have krav på, at aftalen ændres for at kompensere for bortfaldet af et ulovligt vilkår.

Koncipistrisikoen slår altså igennem: den professionelle part, der selv har udformet licensaftalen med advokatbistand, får ikke aftalen repareret, når et af dens vilkår viser sig ulovligt.

LOV	Aftaleloven § 36	Markedsføringsloven § 3	Ophavsretsloven § 53, stk. 3	
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Ophavsret til møbeldesign: Opsigelighed af licensaftaler og vildledende markedsføring			08.05.2015
	Sø- og Handelsretten · Sag om royaltyaftale og konkurrencebegrænsning vedrørende glasperler			29.04.2010
	Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Opsigelse af licensaftale og ansvarspådragende adfærd over for sublicenstager			09.01.2006

§ 10 Licensforholdets ophør – hvad må den tidligere licenstager?

Når licensen ophører, ophører brugsretten. Fordi gyldighedsperioden er nævnt i [varemærkeloven § 38 b, stk. 2, nr. 1](#), er fortsat brug ikke blot kontraktbrud, men en krænkelse af selve varemærkeretten. Praksis er righoldig og konsekvent.

V-55-04 (Toyota Danmark mod Horskjær Automobiles) er den principielle afgørelse. Efter 21 års autoriseret forhandlerskab ophørte samarbejdet, men den tidligere forhandler fortsatte med skiltning som "Deres lokale Toyota specialist", annoncer om "Silkeborgs lokale Toyota værksted", originale Toyota-fakturaer og -kuverter samt Toyota-mærket på hjemmeside og sandwichskilt. Retten fandt krænkelse:

Varemærket Toyota anvendes i Horskjær Automobiles markedsføring på en måde, som kan give indtryk af, at der består en erhvervsmæssig forbindelse mellem forhandleren og varemærkeindehaveren, nemlig at Horskjær Automobiles tilhører Toyotas forhandlerorganisation.

Retten afgrænsede samtidig det tilladte med henvisning til EU-Domstolens BMW-dom (C-63/97):

Horskjær Automobiles anvender således ikke Toyota-navnet blot for at oplyse, at man forhandler brugte Toyota-biler eller reparerer biler af mærket Toyota, hvilket Horskjær Automobiles ville være berettiget til, jf. BMW-dommen, sag C 63/97.

Grænsen går altså mellem **loyal oplysning om reference** ("vi reparerer Toyota-biler") og **kendetegnmæssig brug**, der antyder fortsat organisatorisk tilknytning. Vederlaget blev fastsat til 30.000 kr.

V-0014-99 (MAGNA) nuancerer billedet på to punkter. For det første fandt retten, at brug af mærket i en **URL-adresse** var erhvervsmæssig brug og dermed en selvstændig krænkelse efter [varemærkeloven § 4](#):

... brugen af ordet MAGNA i den forbindelse er sket erhvervsmæssigt, og da der hverken i forbindelse med fagedforbudet eller forliget er taget stilling til dette forhold, må det fastslås, at denne brug indebærer en selvstændig krænkelse af Morgans og Magnas ret til varemærket MAGNA, jf. varemærkelovens § 4.

For det andet – og processuelt vigtigt – blev rettighedshaveren afskåret fra at kræve erstatning for de krænkelse, der lå før et tidligere fagedforbud og et efterfølgende forlig, fordi der **ikke var taget forbehold** for erstatning:

Morgan og Magna er derfor afskåret fra nu at rejse krav om erstatning for krænkelse af varemærket, som er sket før nedlæggelsen af fagedforbudet den 17. september 1998.

Dette er en central advarsel til rettighedshavere: afslutter man en fogedsag eller indgår forlig om licensophøret uden udtrykkeligt forbehold for erstatning, prækluderes kravet. Uanset krænkelsen ved URL-brugen blev sagsøgerne desuden frifundet for erstatning, fordi tabet ikke var dokumenteret.

V-30-02 (BRUGSEN) viser samme princip i en foreningsretlig indpakning: otte brugsforeninger, der udmeldte sig af FDB, måtte ikke fortsætte med at bruge ordmærket BRUGSEN, selv om indarbejdelsen var sket i samvirke mellem FDB og medlemsforeningerne, og selv om hverken vedtægter eller kædekontrakter havde taget udtrykkelig stilling til spørgsmålet:

Retten til at benytte de varemærker, som FDB har registreret i medlemmernes interesse, ophører naturligt ved en brugsforenings udmeldelse af FDB, uanset at der ikke var taget udtrykkelig stilling hertil i vedtægter og kontrakter.

Brugsretten er altså **accessorisk** til tilknytningsforholdet og bortfalder med det – også uden udtrykkelig aftalebestemmelse.

En særlig kategori er krænkelse af en **eksklusiv licens før licensens udløb**. Det var problemstillingen i **BS-11241/2020-SHR** om krænkelse af licensrettigheder og markedsføringsloven vedrørende Klarborg-værker, hvor retten anvendte [markedsføringsloven § 3, stk. 1](#) og [§ 24, stk. 3](#) samt [retsplejeloven § 313, stk. 1](#). Sagen viser, at den eksklusive licenstag har en beskyttelsesværdig position ikke blot mod licensgiveren, men også mod tredjemands markedsforstyrrende adfærd i licensperioden.

Endelig kan licensaftalen selv være ugyldig. I **BS-33816/2024-OLR** frifandt Østre Landsret en appellant i en varemærkesag, fordi licensaftalen var ugyldig efter [Danske Lov 5-1-2](#), da den var indgået med henblik på at skjule aktiver for myndighederne. En licensaftale, der er konstrueret som et proforma-arrangement, kan altså ikke danne grundlag for hverken royaltyskrav eller håndhævelse.

LOV	Markedsføringsloven § 3, stk. 1	Varemærkeloven § 4	Varemærkeloven § 38b, stk. 2
PRAKSIS	Landsretten · Østre Landsret frifinder Appellant ApS i varemærkesag – licensaftale ugyldig efter Danske Lov 5-1-2 da den var indgået med henblik på at skjule aktiver for myndigheder Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Sag om krænkelse af licensrettigheder og markedsføringsloven vedrørende Klarborg-værker Sø- og Handelsretten · Varemærkekrænkelse ved brug af TOYOTA-varemærke efter ophør af forhandleraftale Sø- og Handelsretten · Brugsforeningers ret til at anvende BRUGSEN-varemærket efter udmeldelse af FDB Sø- og Handelsretten · Varemærkekrænkelse og parallelimport – Brug af MAGNA-mærket efter forhandleraftales ophør		
	18.09.2025 30.06.2022 07.07.2005 19.12.2003 21.11.2000		

Vederlag og erstatning efter licensophævelse – det skønsmæssige udgangspunkt

§ 11

Efter licensophævelse eller uberettiget brug er hjemlen [varemærkeloven § 43](#):

Stk. 1. Den, som forsætligt eller uagtsomt krænker en andens varemærkeret, skal betale

- 1. et rimeligt vederlag til den forurettede for udnyttelsen og*
- 2. en erstatning til den forurettede for den yderligere skade, som overtrædelsen har medført.*

Stk. 2. Ved fastsættelse af erstatning efter stk. 1, nr. 2, skal der tages hensyn til bl.a. den forurettedes tabte fortjeneste og krænkerens uberettigede fortjeneste.

Stk. 3. I sager, der omfattes af stk. 1, kan der derudover fastsættes en godtgørelse til den forurettede for ikkeøkonomisk skade.

Bestemmelsen gennemfører [håndhævelsesdirektivets artikel 13](#), som pålægger medlemsstaterne at sikre erstatning, der står i rimeligt forhold til tabet, og som i [stk. 1, litra b](#) tillader, at erstatningen alternativt fastsættes til et fast beløb på grundlag af elementer, der som minimum svarer til "størrelsen af de gebyrer eller afgifter, som den krænkende part skulle have betalt, hvis han havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende intellektuelle ejendomsrettighed". Denne hypotetiske licensafgift er netop det naturlige mål i licenssager – royaltysatsen er allerede kendt.

Praksis viser ikke desto mindre et gennemgående mønster af **beskedne, skønsmæssigt fastsatte beløb**, når tabet ikke dokumenteres:

Sag	Situation	Tilkendt
V-55-04	Fortsat Toyota-brug efter forhandleraftalens ophør	30.000 kr. i vederlag
V-92-14	Krænkelse af Mega Mussel ved begrænset dansk salg	20.000 kr. i vederlag/erstatning
BS-36479/2020-SHR	Illoyal kundekapring under ansættelse	75.000 kr. for markedsforstyrrelse
V-0014-99	Ubertrettiget brug af MAGNA i URL	0 kr. – tab ikke dokumenteret

De præmisser, der bærer skønnet, er lærerige. I **V-92-14** (Royal Copenhagen mod Porsgrund) bemærkede retten, at der ikke var dokumentation for afsætningstab eller markedsforstyrrelse, og at krænkerens aktivitet i Danmark havde været begrænset og ophørt efter kort tid – vederlaget blev derefter 20.000 kr. I **BS-36479/2020-SHR** formulerede retten metoden eksplicit:

F.E.T. ApS har dog på det foreliggende grundlag hverken dokumenteret eller sandsynliggjort, at F.E.T. ApS på denne baggrund har lidt et egentligt økonomisk tab. Retten finder det dog på baggrund af de foreliggende oplysninger ubetænkeligt at lægge til grund, at de foreliggende handlinger må have pådraget F.E.T. ApS en vis form for markedsforstyrrelse. Godtgørelsen for denne markedsforstyrrelse må retten på baggrund af de meget sparsomme oplysninger, der er fremlagt herom fra F.E.T. ApS, fastsætte skønsmæssigt til 75.000 kr.

De faktorer, der styrer skønnet, kan sammenfattes:

- **Krænkerens omsætning** i den relevante periode og på det relevante marked.
- **Ond tro** – hvorvidt den tidligere licenstag vidste eller burde vide, at brugsretten var ophørt. Dette er sjældent tvivlsomt i licensforhold, hvilket taler for et højere niveau end i almindelige krænkelssager.
- **Rettighedshaverens passivitet**. I **V-92-14** påberåbte krænkeren sig sameksistens på det norske marked og manglende retsforfølgning dér, men retten fandt, at dette hverken kunne medføre, at produkterne ikke ansås for forvekslelige, eller at der var indtrådt rettighedsfortabelse for Danmark. Passivitet på ét marked smitter altså ikke automatisk af på et andet.
- **Dokumentationsniveauet**. Manglende dokumentation fører ikke til frifindelse, hvis en vis markedsforstyrrelse må antages – men den fører til et lavt beløb.

Forældelse er en reel begrænsning. I **BS-28714/2020-SHR** anvendte retten [forældelsesloven § 3](#) og [§ 20](#), og i **BS-10389/2024-OLR** (Kokkedal Slot) blev [forældelsesloven § 3, stk. 1](#) og [§ 21, stk. 1](#) anvendt sammen med varemærkelovens regler, hvorved landsretten ophævede registreringen og frifandt for et millionkrav. Løbende royaltyskrav forældes særskilt for hver termin, hvilket i praksis begrænser efterbetalingskrav i langvarige licensforhold.

Den bredere praksis om udmåling af vederlag og erstatning i IP-krænkelssager generelt behandles i praksisoversigten om [immaterialret ved Sø- og Handelsretten](#).

LOV	Forældelsesloven § 3, stk. 1	Varemærkeloven § 43, stk. 1-3
PRAKSIS	Landsretten · Strid om varemærket "Kokkedal Slot": Østre Landsret ophæver registrering og frifinder hotel i Hørsholm for millionkrav 08.01.2025 Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Tvist om varemærkerettigheder, licensaftale og EU-varemærker – J.J. Jacobsen L.P. mod A.H. Riise Spirits ApS 18.06.2024 Sø- og Handelsretten · Sag om varemærkekrænkelse og illoyal konkurrence – F.E.T. ApS mod Simon Konstantinovic, Lasse Torndyb Jensen og Filcon-dk ApS 11.02.2022 Sø- og Handelsretten · Dom om krænkelse af Royal Copenhagens Mega Mussel-stel ved salg af Porsgrunds MaxiStrå 05.09.2016 Sø- og Handelsretten · Varemærkekrænkelse ved brug af TOYOTA-varemærke efter ophør af forhandleraftale 07.07.2005 Sø- og Handelsretten · Varemærkekrænkelse og parallelimport – Brug af MAGNA-mærket efter forhandleraftales ophør 21.11.2000	

§ 12 Tvangslicens – Sø- og Handelsretten som eneste førsteinstans

Tvangslicens er licensrettens modpol: hvor den frivillige licens hviler på aftale, er tvangslicensen et indgreb mod rettighedshaverens vilje. Betænkning nr. 417/1966 om mønstre formulerede karakteristikken præcist:

Ved tvangslicens forstås en af en domstol (sø- og handelsretten i København) efter særligt søgsmål given tilladelse til mod rimeligt vederlag at udnytte et mønster, hvortil en anden har mønsterretten. Tvangslicensen adskiller sig således fra den frivillige licens ved at være et mod mønsterhaverens vilje foretaget indgreb i mønsterretten - ganske vist mod særligt vederlag - og denne karakter af indgreb må medføre, at tvangslicens kun må meddeles, hvor betydelige værdier står på spil for den pågældende og for samfundet.

Se [betænkning nr. 417/1966, s. 133](#).

Hjemlerne. Tvangslicens findes spredt over fem love:

Bestemmelse	Tvangslicensgrundlag
Patentloven § 45	Manglende udøvelse i rimeligt omfang efter 3 år fra meddelelse/4 år fra ansøgning
Patentloven § 46	Afhængighedspatent – vigtigt teknisk fremskridt af væsentlig økonomisk betydning
Patentloven § 46 a	Plantenyhed, der ikke kan udnyttes uden at krænke ældre patent
Brugsmodelloven §§ 42-46	Tilsvarende for brugsmodeller
Plantenyhedsloven § 20	Patenthavers krydslicens til beskyttet plantenyhed

Topografiloven § 13

Halvlederprodukt ikke udbudt i rimeligt omfang trods tilbud om passende vederlag

Patentloven § 46 er kernen i afhængighedstilfældene:

Indehaveren af et patent på en opfindelse, hvis udnyttelse er afhængig af et patent eller en registreret brugsmodel, der tilhører en anden, kan opnå tvangslicens til udnyttelse af den ved det sidstnævnte patent beskyttede opfindelse eller den ved brugsmodelregistreringen beskyttede frembringelse, hvis den førstnævnte opfindelse udgør et vigtigt teknisk fremskridt af væsentlig økonomisk betydning.

Bestemmelsens stk. 2 sikrer **gensidighed**: indehaveren af det patent, hvortil der er meddelt tvangslicens, skal på rimelige vilkår kunne opnå tvangslicens til den anden opfindelse.

Subsidiaritetsbetingelsen. **Patentloven § 49** er den vigtigste begrænsning og forbinder tvangslicensen med aftalelicensen:

Tvangslicens må kun meddeles den, som ikke ved aftale har kunnet opnå licens på rimelige vilkår, og som kan antages at være i stand til at udnytte opfindelsen på rimelig og forsvarlig måde og i overensstemmelse med licensen.

Tvangslicens er ikke til hinder for, at patenthaveren selv udnytter opfindelsen eller meddeler licens til andre.

Tvangslicensen er dermed **aldrig eksklusiv** og forudsætter, at ansøgeren forgæves har søgt en frivillig licens. Stk. 3 begrænser overdragelighed: tvangslicens kan kun overgå til andre sammen med den virksomhed, hvori den udnyttes, og for afhængighedslicenser efter § 46, stk. 1, tillige kun sammen med det afhængige patent. Stk. 4 indeholder en særregel for halvlederteknologi, hvor tvangslicens kun kan meddeles "til offentlig ikkekommerciel udnyttelse eller for at bringe en konkurrencebegrænsende adfærd, som er fastslået ved dom eller administrativ afgørelse, til ophør".

Kompetencen. **Patentloven § 50** henlægger afgørelsen til Sø- og Handelsretten som eneste førsteinstans:

Sø- og Handelsretten afgør i første instans, om tvangslicens skal meddeles og bestemmer ligeledes, i hvilket omfang opfindelsen må udnyttes, samt fastsætter vederlaget og de øvrige vilkår for tvangslicensen. For så vidt forholdene måtte ændre sig væsentligt, kan retten på begæring af hver af parterne ophæve licensen eller fastsætte nye vilkår for denne.

Enslydende bestemmelser findes i **brugsmodelloven § 46** og **topografiloven § 13**.

Hvordan fastsættes vilkårene? Loven giver ingen anvisning, men betænkning nr. 417/1966 gør – og redegørelsen er stadig retningsgivende, fordi bestemmelserne er uændrede:

De vilkår for tvangslicensen, som retten skal fastsætte i forbindelse med licensens meddelelse, må hvile på de oplysninger, som parterne har givet og påberåbt sig under sagen. Vilkaere kan være forskellige, men som regel må licensens omfang præciseres, d. v. s. brugen må fastlægges med hensyn til tid, område, omfang o. s. v., ligesom det må afgøres, hvilket vederlag, der skal erlægges for udnyttelsen. Vederlaget kan fastsættes som en engangserstatning eller som en periodisk licensafgift. For samtlige vilkårs vedkommende gælder, at hensyn må tages til omstændighederne i det konkret foreliggende tilfælde. Herved bør mønsterhaverens interesse i selv at kunne træffe bestemmelser om licensmeddelelsen stedse fremtræde med særlig vægt.

Se [betænkning nr. 417/1966, s. 135](#). Betænkningen understregede desuden, at ændring af vilkårene kan ske til enhver tid, men at "en tvangslicens kun kan ophæves, når forholdene har forandret sig så væsentligt, at vilkårene er blevet urimelige".

Bemærk, at rettens kompetence spejler den frivillige licens' dimensioner: tid, område, omfang og vederlag – de samme akser som i [varemærkeloven § 38 b, stk. 1](#). Vederlaget kan være engangsbeløb eller løbende licensafgift, dvs. royalty.

Praksis er sparsom. Tvangslicensinstituttet anvendes yderst sjældent i Danmark. Allerede mønsterlovsudvalget forudså, at "ovennævnte tvangslicenstagelse vil formelt sjældent komme til at foreligge", og på ophavsretsområdet konstaterede betænkning nr. 1197/1990, at "tvangslicensproceduren har ikke været anvendt i praksis på dette område". Betænkning nr. 912/1981 om licenskonstruktioner pegede på de strukturelle ulemper ved tvangslicens som instrument:

Selv om ordningen i princippet bygger på, at parterne så vidt muligt forhandler sig til rette, består der en risiko for, at der - navnlig for så vidt angår vederlaget – alene bliver tale om skinforhandlinger, hvis en af parterne ser en fordel i at fremtvinge en nævnsafgørelse. Hertil kommer, at tvangslicensordninger i deres typiske skikkelse ikke er egnede til at sikre, at der tilvejebringes rimelige vilkår vedrørende udnyttelsens nærmere beskaffenhed.

Se [betænkning nr. 912/1981, s. 36](#). Udvalget tilføjede, at "som udgangspunkt må det dog antages, at den 'reelle markedspris' for brug af en gruppe beskyttede værker bedst findes ved frie forhandlinger" – en betragtning, der forklarer, hvorfor lovgiver har holdt tvangslicensen i et snævert leje, og hvorfor aftalelicensen på ophavsretsområdet har fortrængt den.

LOV

[Patentloven § 45](#)
[Patentloven § 46](#)
[Patentloven § 49](#)
[Patentloven § 50](#)
[Plantenyhedsloven § 20](#)

Softwarelicens – licensbrud som immaterialretlig krænkelse efter

§ 13 C-666/18

Software-licensering rejser et særligt spørgsmål: når licenstageren overtræder licensvilkårene, er der da tale om kontraktbrud eller om ophavsretskrænkelser? Sondringen har stor praktisk betydning, fordi håndhævelsesdirektivets særlige processuelle beføjelser – bevissikring, oplysningspåbud, forbud og den særlige erstatningsudmåling i [artikel 13](#) – kun gælder for immaterialretskrænkelser.

EU-Domstolen afgjorde spørgsmålet i **C-666/18** (IT Development mod Free Mobile) af 18. december 2019, der angik [håndhævelsesdirektivets artikel 2](#) og [edb-programdirektivets artikel 4](#). Kernen er, at licenstagers misligholdelse af en licensaftale om et edb-program **kvalificeres som en immaterialretlig krænkelse** i EU-rettens forstand – uanset at national ret måtte kvalificere forholdet som kontraktbrud og dermed henvise rettighedshaveren til det kontraktretlige spor alene.

Dette hviler på systematikken i [edb-programdirektivets artikel 4, stk. 1](#), hvorefter rettighedshaverens eneret omfatter retten til at foretage eller **tillade**:

a) varig eller midlertidig, hel eller delvis reproduktion af et edb-program på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form; hvis indlæsning, visning på skærm, kørsel, overførsel eller lagring af edb-programmet nødvendiggør reproduktion af edb-programmet, forudsætter en sådan reproduktion rettighedshaverens tilladelse

b) oversættelse, bearbejdelse, arrangement og enhver anden omformet gengivelse af et edb-program samt reproduktion af resultaterne heraf...

Logikken er, at licensen netop **er** tilladelsen. Handler licenstageren uden for licensens rammer, handler han uden tilladelse – og dermed i strid med eneretten. Den kontraktlige indpakning ændrer ikke handlingens ophavsretlige karakter.

For dansk ret er konsekvensen, at rettighedshaveren ved brud på en softwarelicens har adgang til **begge** spor: kontraktbeføjelserne (ophævelse, erstatning for positiv opfyldelsesinteresse) og de immaterialretlige (forbud, vederlag efter ophavsretslovens regler, bevissikring). Den processuelle side af bevissikring ved IP-krænkelser blev behandlet i [betænkning nr. 1385/2000 om bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder m.v.](#), hvor et mindretal i udvalget netop argumenterede for, at tvangslicenstilfælde burde omfattes af loven.

EU-Domstolen har i to senere afgørelser afgrænset eneretten på software:

- **C-13/20** (6. oktober 2021) om dekompilering af edb-programmer til fejlretning – licenstageren har under visse betingelser ret til dekompilering med henblik på at rette fejl, uanset licensvilkår.
- **C-159/23** (Sony mod Datel, 17. oktober 2024) om, hvorvidt ændring af variable i et spils arbejdshukommelse krænker ophavsretten til edb-programmet efter [edb-programdirektivets artikel 1](#).

De to sager viser, at eneretten – og dermed licensens rækkevidde – er begrænset af direktivets egne undtagelser og af, hvad der egentlig udgør programmets udtryksform. En licensgiver kan ikke ved kontraktvilkår udvide sin eneret ud over direktivets rammer.

Bemærk, at [ophavsretsloven § 53, stk. 4](#) fastslår, at bestemmelserne i §§ 54-59 om overdragelse af ophavsret kan fraviges ved aftale mellem parterne, medmindre andet er fastsat i de enkelte bestemmelser – den ophavsretlige licensret er altså i vidt omfang deklaratorisk, hvilket øger vægten af aftalens egen udformning.

LOV [Ophavsretsloven § 53, stk. 3, 4](#)

PRAKSIS	EU-Domstolen · Sony mod Datel: Er ændring af variable i et spils arbejdshukommelse en krænkelse af edb-programmers ophavsret?	17.10.2024
	EU-Domstolen · Dekompilering af edb-programmer til fejlretning under direktiv 91/250/EØF	06.10.2021
	EU-Domstolen · Softwarelicenser og ophavsret: Misligholdelse af licensaftale som immaterialretlig krænkelse	18.12.2019

Den konkurrenceretlige ramme – hardcore-begrænsninger og gruppefritagelsen

§ 14

Licensaftaler er teknologioverførselsaftaler i konkurrenceretlig forstand og prøves efter [konkurrenceloven § 6](#) og [TEUF artikel 101](#). Den centrale danske afgørelse er **U-3-08** (Pandora Production mod Lise Aagaard Copenhagen).

Royaltyklausulen forpligtede Pandora til at betale 12,5 % af den samlede nettoomsætning af glasperler – også for perler designet af andre end licensgiveren. Retten lagde til grund, at aftalen var indgået mellem **konkurrenter** og kunne påvirke samhandelen. Den overførte knowhow (glasperleproduktion) var almindeligt tilgængelig viden, hvorfor aftalen ikke formelt var en teknologioverførselsaftale efter den dagældende forordning (EF)

nr. 772/2004 – men da aftalen indebar en løbende overførsel mellem konkurrenter af retten til at udnytte ophavsret, fandt retten, at **forordningens principper kunne anvendes analogt**:

Af artikel 4, stk. 1, litra a) og litra d), fremgår, at gruppefritagelsen ikke finder anvendelse på aftaler, som begrænser en parts adgang til at fastsætte egne priser ved salg af produkter til tredjemand, eller som begrænser licenstagernes muligheder for at udnytte egen teknologi. Sådanne begrænsninger, der normalt betegnes som "hardcore" begrænsninger, må antages også at dække aftalevilkår som den i parternes aftale pkt. 3.1 indeholdte klausul, som indebærer, at LAC skal have royalty på grundlag af den anden parts salg, uanset om den ydelse, der som udgangspunkt udløser krav på royalty, benyttes eller ej.

Den afgørende retssætning er, at et hardcore-vilkår er ugyldigt **uden virkningsprøvelse**:

Når det som her kan lægges til grund, at et vilkår mellem to konkurrerende virksomheder er et såkaldt hardcore vilkår, må det – uanset parternes forklaring om baggrunden for og formålet med vilkåret - som udgangspunkt antages, at vilkåret har til formål at begrænse konkurrencen. Dette gælder, uanset om det kan påvises, at vilkåret rent faktisk har ført til en påvirkning af konkurrencen. Vilkåret er derfor såvel efter konkurrencelovens § 6, stk. 5, jf. stk. 1, og artikel 101, stk. 2, i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde ugyldigt og uden retsvirkning.

Licensgiverens omgåelsesargument blev afvist konkret: royalty blev faktisk afregnet på grundlag af opgørelser over det producerede antal perler i de enkelte kollektioner, og disse havde ikke givet anledning til tvist. Omgåelsesrisikoen var altså hypotetisk, og klausulen dermed ikke nødvendig.

Den gældende ramme. Forordning (EU) nr. 316/2014 udløb den 30. april 2026 og er afløst af [Kommissionens forordning \(EU\) 2026/877 af 16. april 2026 om anvendelse af artikel 101, stk. 3, TEUF på visse kategorier af teknologioverførselsaftaler](#). Vedtagelsen skete på baggrund af "de generelt positive erfaringer med anvendelsen af forordning (EU) nr. 316/2014", jf. betragtning 2.

Markedsandelstærsklerne i [artikel 3](#) er uændret todelte:

Stk. 1. Når de virksomheder, der er parter i aftalen, er konkurrerende virksomheder, finder fritagelsen efter artikel 2 anvendelse, hvis deres sammenlagte markedsandel ikke overskrider 20 % på noget relevant marked.

Stk. 2. Når de virksomheder, der er parter i aftalen, ikke er konkurrerende virksomheder, finder fritagelsen efter artikel 2 anvendelse, hvis deres sammenlagte markedsandel ikke overskrider 30 % på noget relevant marked.

[Artikel 4](#) opregner de alvorlige konkurrencebegrænsninger. Mellem **konkurrenter** (stk. 1) er det bl.a. at begrænse en parts mulighed for at fastsætte egne priser, at begrænse produktionen, at opdele markeder eller fordele kunder, samt at begrænse licenstagernes muligheder for at udnytte egne teknologirettigheder. Mellem **ikke-konkurrenter** (stk. 2) er kredsen snævrere: prisbinding (dog med adgang til maksimums- og vejledende priser), begrænsning af passivt salg og begrænsning af salg til slutbrugere i selektive distributionssystemer.

Denne sondring er afgørende i praksis. [Artikel 4, stk. 3](#) indeholder en vigtig fikseringsregel:

Når de virksomheder, der er parter i aftalen, ikke er konkurrerende virksomheder på tidspunktet for indgåelsen af aftalen, men bliver konkurrerende virksomheder efterfølgende, finder stk. 2 og ikke stk. 1 anvendelse i aftalens fulde løbetid, medmindre aftalen efterfølgende ændres i en materiel henseende.

Status på **aftaletidspunktet** er altså afgørende – hvilket giver forudberegnelighed i langvarige licensforhold.

Betragtning 17 understreger, at konsekvensen af en hardcore-begrænsning er drastisk: "Indeholder en aftale sådanne alvorlige konkurrencebegrænsninger, bør hele aftalen udelukkes fra gruppefritagelsen." Og betragtning

16 minder om, at overskridelse af tærsklerne ikke i sig selv gør aftalen ulovlig – "eksklusive licensaftaler indgået mellem virksomheder, der ikke er konkurrenter, falder ofte uden for anvendelsesområdet for traktatens artikel 101, stk. 1".

Den praktiske lære af **U-3-08** står ved magt under den nye forordning: en royaltyklausul, der udløser betaling uanset om den licenserede ydelse benyttes, rammer [artikel 4, stk. 1, litra a](#) og [litra d](#), når parterne er konkurrenter – og bortfalder da uden virkningsprøvelse og uden kompensation.

LOV

Konkurrenceloven § 6, stk. 1, 5

Konkurrenceloven § 8, stk. 1

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Sag om royaltyaftale og konkurrencebegrænsning vedrørende glasperler

29.04.2010

Sammenfatning – licensretten som obligationsret med § 15 immaterialretlige tilbehør

Praksis om licensaftaler tegner et konsistent billede, som kan sammenfattes i seks punkter.

1. Obligationsretten er hovedsporet. Lovgivers fravalg i 1967 – at forholdene er "så uensartede, at der ikke kan gennemføres en mere generel ordning på området" – betyder, at Sø- og Handelsretten afgør licenstvister med aftalefortolkning, loyalitetspligt og misligholdelseslære. De immaterialretlige specialbestemmelser er tilbehør, ikke fundament. Kun [varemærkeloven § 38 b, stk. 2](#) giver et selvstændigt immaterialretligt håndhævelsesspor, og kun i fem opregnede tilfælde.

2. Praksis slår ordlyd. Det stærkeste og mest overraskende mønster er, at parternes faktisk praktiserede afregningsform kan fortrænge licensaftalens formelle krav – **V 106/05** er ledeafgørelsen. Et kontraktvilkår, der aldrig har været efterlevet og aldrig særskilt forhandlet, kan ikke pludselig aktiveres som ophævelsesgrundlag. Den rettighedshaver, der ønsker aftalens ordning håndhævet, må gøre det loyalt, med varsel og fra begyndelsen.

3. Loyalitet er gensidig. Ophævelsesretten er ikke et instrument til at komme ud af en aftale, man allerede har besluttet at bryde. Både **V 106/05** (designeren, der havde indgået konkurrerende aftale under forhandlingerne) og **H-52-04** (licensgiveren, der aktiverede en exit-klausul uden nye omstændigheder og uden forudgående forhandling) viser, at retten prøver den ophævende parts egen adfærd med samme strenghed som modpartens.

4. Uberettiget ophævelse er ikke ophør. Aftalen løber til opsigelsesvarslets udløb, og royalty skal afregnes for perioden – **V-14-13**. Selv en berettiget opsigelse fritager ikke for de forpligtelser, aftalen pålægger i varselsperioden, jf. **V-43-17**.

5. Ophør er absolut. Fra licensens udløb er enhver kendetegns-mæssig brug en selvstændig krænkelse – i skiltning, annoncer, fakturaer, e-mailadresser og URL'er, jf. **V-55-04** og **V-0014-99**. Grænsen går ved loyal referencebrug ("vi reparerer mærket X"). Brugsretten er accessorisk til tilknytningen og bortfalder med den, også uden udtrykkelig aftalebestemmelse, jf. **V-30-02**.

6. Udmålingen er skønsmæssig og beskeden. [Varemærkeloven § 43](#) og [håndhævelsesdirektivets artikel 13](#) giver adgang til vederlag baseret på den hypotetiske licensafgift – men praksis viser beløb i størrelsesordenen 20.000-75.000 kr., når tabet ikke dokumenteres. Rettighedshaveren bør desuden tage udtrykkeligt forbehold for erstatning ved fogedforbud og forlig, jf. **V-0014-99**, og være opmærksom på, at løbende royaltykrav forældes særskilt.

Processuelle pointer. Tre forhold fortjener særlig opmærksomhed:

- **Registrering skaber ikke ret.** Notering af licens er en ren ordensforskrift uden betydning for aftalens gyldighed eller materielle indhold, og en notering foretaget på et ugyldigt grundlag er uden retsvirkning, jf. **BS-36479/2020-SHR**.
- **Aftalens egne parametre styrer tabsopgørelsen.** Retten lægger prislisten og royaltysatsen til grund, medmindre den, der vil hæve grundlaget, dokumenterer det, jf. **BS-7082/2022-SHR**.
- **Koncipistrisikoen slår igennem.** Den professionelle part, der selv har udformet licensaftalen med advokatbistand, får ikke aftalen repareret efter [aftaleloven § 36](#), når et vilkår viser sig ulovligt, jf. **U-3-08**.

Retstilstandens stabilitet. Hverken [varemærkeloven § 38 b](#) eller [patentloven § 43](#) er berørt af vedtagne, endnu ikke konsoliderede ændringer. De pending ændringer til begge love – fra **lov om ændring af patentloven og forskellige andre love** af 30. december 2025 med virkning fra 1. januar 2026 – angår udelukkende Patent- og Varemærkestyrelsens gebyrer, der hæves fra 2011-niveau til 2026-niveau. Licensrettens materielle indhold er dermed uændret. Den eneste institutionelle ændring er, at kapitel 6 A i varemærkeloven og kapitel 9 A i patentloven om den særlige enhed om håndhævelse og piratkopiering er ophævet med virkning fra 1. januar 2025, hvorved enhedens vejledning af forbrugere og små og mellemstore virksomheder i piratkopieringssager er bortfaldet.

Afgrænsning. Denne oversigt behandler licensforholdet selv. De generelle krænkelses-, forbuds- og udmålingssager hører under [immaterialret ved Sø- og Handelsretten](#); det ophavsretlige specialitetsprincip og rettighedsoverdragelse under [ophavsret](#); gyldigheds- og forvekslingsspørgsmål under [varemærkeret](#), [patentret](#) og [designret](#); licenseret know-how under [forretningshemmeligheder](#); og den skatteretlige armslængdeprøvelse af royalty under [transfer-pricing](#).

LOV	Aftaleloven § 36	Patentloven § 43	Varemærkeloven § 38b, stk. 2	Varemærkeloven § 43
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Erstatning for misligholdelse af eneforhandleraftale efter deltagelse i EU-udbud 29.12.2023 Sø- og Handelsretten · Sag om varemærkekrænkelser og illoyal konkurrence - F.E.T. ApS mod Simon Konstantinovic, Lasse Torndyb Jensen og Filcon-dk ApS 11.02.2022 Sø- og Handelsretten · Disloyal adfærd ved lancering af konkurrerende taskesamling i fælles butikskoncept 28.08.2018 Sø- og Handelsretten · Tvist om ophævelse af licensaftale vedrørende Margit Brandt-varemærket og opgørelse af royalty 05.12.2014 Sø- og Handelsretten · Sag om royaltyaftale og konkurrencebegrænsning vedrørende glasperler 29.04.2010 Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Ophævelse af royaltyaftale vedrørende møbeldesign 06.12.2007 Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Opsigelse af licensaftale og ansvarspådragende adfærd over for sublicenstagere 09.01.2006 Sø- og Handelsretten · Varemærkekrænkelser ved brug af TOYOTA-varemærke efter ophør af forhandleraftale 07.07.2005 Sø- og Handelsretten · Brugsforeningers ret til at anvende BRUGSEN-varemærket efter udmeldelse af FDB 19.12.2003 Sø- og Handelsretten · Varemærkekrænkelser og parallelimport – Brug af MAGNA-mærket efter forhandleraftales ophør 21.11.2000			

Ophavsretsloven § 53	stk. 3	Patentloven § 43
Patentloven § 49		Patentloven § 50
Varemærkeloven § 38b		Varemærkeloven § 43 stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

32 afgørelser

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

3

17.10.2024	Sony mod Dattel: Er ændring af variabler i et spils arbejdshukommelse en krænkelse af edb-programmers ophavsret?	C-159/23
06.10.2021	Dekompilering af edb-programmer til fejlretning under direktiv 91/250/EØF	C-13/20
18.12.2019	Softwarelicenser og ophavsret: Misligholdelse af licensaftale som immaterielretlig krænkelse	C-666/18

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

2

18.09.2025	Østre Landsret frifinder Appellant ApS i varemærkesag – licensaftale ugyldig efter Danske Lov 5-1-2 da den var indgået med henblik på at skjule aktiver for myndigheder	10692-12695
08.01.2025	Strid om varemærket "Kokkedal Slot": Østre Landsret ophæver registrering og frifinder hotel i Hørsholm for millionkrav	7027-8444

SØ- OG HANDELSRETTE · SPECIALRET

25

25.06.2024	Afgørelse om rettigheder til EU-varemærker, domænenavne og selskabsnavne efter ophævelse af licensaftale	6579-7909
18.06.2024	Sø- og Handelsretten: Tvist om varemærkerettigheder, licensaftale og EU-varemærker – J.J. Jacobsen L.P. mod A.H. Riise Spirits ApS	BS-28714/2020-SHR
06.02.2024	Berettiget ophævelse af samarbejdsaftale grundet misligholdelse og erstatningskrav	4878-5885
29.12.2023	Erstatning for misligholdelse af eneforhandleraftale efter deltagelse i EU-udbud	BS-7082/2022-SHR
30.06.2022	Sø- og Handelsretten: Sag om krænkelse af licensrettigheder og markedsføringsloven vedrørende Klarborg-værker	BS-11241/2020-SHR
11.02.2022	Sag om varemærkekrænkelser og illoyal konkurrence - F.E.T. ApS mod Simon Konstantinovic, Lasse Torndyb Jensen og Filcon-dk ApS	BS-36479/2020-SHR
25.11.2019	Sag om designrettigheder og kontraktbrud vedrørende møbeldesigns	BS-25746/2018-SHR
28.08.2018	Disloyal adfærd ved lancering af konkurrerende taskekollektion i fælles butikskoncept	V-43-17
31.08.2017	Sag om licensaftale vedrørende ure dekoreret med Bjørn Wiinblads tegninger – Fortsat gyldighed af aftale efter kunstnerens død	V-72-16
05.09.2016	Dom om krænkelse af Royal Copenhagens Mega Mussel-stel ved salg af Porsgrunds MaxiStrå	V-92-14

08.05.2015	Ophavsret til møbeldesign: Opsigelighed af licensaftaler og vildledende markedsføring	V-46-14
05.12.2014	Twist om ophævelse af licensaftale vedrørende Margit Brandt-varemærket og opgørelse af royalty	V-14-13
12.03.2014	Sø- og Handelsretten dom om fortolkning af licensaftale vedrørende varemærket TIVOLI	V-91-11
29.04.2010	Sag om royaltyaftale og konkurrencebegrænsning vedrørende glasperler	U-3-08
06.12.2007	Sø- og Handelsretten: Ophævelse af royaltyaftale vedrørende møbeldesign	V 106/05
03.05.2007	Dom vedrørende ejendomsret til produktionsværktøj og ophævelse af samarbejdsaftale om designproduktet GripAlign	V-27-06
25.04.2007	Gyldigheden af pantesikkerhed i royaltybetalinger uden effektiv rådighedsberøvelse	P-8-06
09.01.2006	Sø- og Handelsretten: Opsigelse af licensaftale og ansvarspådragende adfærd over for sublicenstager	H-52-04
07.07.2005	Varemærkekrænkelser ved brug af TOYOTA-varemærke efter ophør af forhandleraftale	V-55-04
19.12.2003	Brugsforeningers ret til at anvende BRUGSEN-varemærket efter udmeldelse af FDB	V-30-02
17.01.2003	Sag om misligholdelse af samarbejdsaftale vedrørende brille-design og berettigelsen af ophævelse	H-144-99
23.05.2002	Sag om fortolkning af licensaftale vedrørende spil baseret på TV-formatet "Robinson Ekspeditionen" - Geografisk udstrækning af eneret	H-0094-00
31.07.2001	Sø- og Handelsretten: Ophævelse af designaftale og krænkelse af ophavsret til køkkenartikler	H-0112-99
30.05.2001	Sag om overtrædelse af god markedsføringsskik ved fortsat produktion og salg af mikroskopborde efter ophævelse af royaltyaftale	V 91/1999
21.11.2000	Varemærkekrænkelser og parallelimport – Brug af MAGNA-mærket efter forhandleraftales ophør	V-0014-99

BYRETTE · FØRSTE INSTANS

1

28.09.2021	Sag om manglende betaling af honorar, royalties og udgifter ved opsætning af teaterforestillinger	1420-1727
------------	---	-----------

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

16.12.2022	Afgift for parkering mellem cykelstativer trods hvide streger på asfalten	park-1727
------------	---	-----------

FORARBEJDE Betænkninger

4 referencer

Revision af ophavsretslovgivningen – Slutbetænkning fra udvalget vedrørende revision af ophavsretslovgivningen (Betænkning nr. 1197)

nr. 1197 · 1990 · Kulturministeriet

Betænkning om Bevissikring ved krænkelse af immaterialrettigheder m.v.

nr. 1385 · 2000 · Kulturministeriet

Betænkning vedrørende en ny dansk lov om mønstre

nr. 417 · 1966 · Handelsministeriet

Licenskonstruktioner og fotokopiering - 1. delbetænkning fra udvalget vedrørende revision af ophavsretslovgivningen

nr. 912 · 1981 · Ministeriet for kulturelle anliggender